



WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Raport o stanie rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2012-2014

wykonany na potrzeby monitorowania
realizacji ustaleń Strategii rozwoju
województwa kujawsko-pomorskiego
do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

**4 posiedzenie Społeczno-Gospodarczej Rady ds. Modernizacji Regionu
Toruń, 30 marca 2016 r.**

Cel opracowania

1. Opracowanie ma na celu analizę i ocenę zmian stanu rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2012-2014.

Podstawa prawna

1. Bezpośrednią podstawę opracowania stanowi Uchwała Nr 42/1423/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15 października 2014 roku (z późn. zmianami) w sprawie przyjęcia „Szczegółowego planu działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+”.
2. Zgodnie z powyższym Planem, *„Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+”* jest monitorowana za pomocą raportów rocznych oraz **raportów trzyletnich**.

Zakres opracowania

Opracowanie składa się z dwóch zasadniczych części:

1. Analiza zmian stanu rozwoju województwa na trzech płaszczyznach

Ocena zmian sytuacji województwa kujawsko-pomorskiego na tle pozostałych województw

Ocena zmian zróżnicowań wewnętrznych województwa kujawsko-pomorskiego

Ocena zmian sytuacji Bydgoszczy i Torunia na tle 18 miast wojewódzkich

2. Zestawienie danych statystycznych - nawiązujące do tabel wskaźników systemu monitorowania ustaleń „*Planu modernizacji 2020+*”

Tabela 1. Wskaźniki stanu rozwoju województwa

Tabela 2. Osiem celów głównych Strategii

Tabela 3.
Szczegółowa tabela monitorowania procesów rozwojowych

Tabela 4. Wskaźniki z RPO 2007-13 nawiązujące do realizacji SRW

Zakres opracowania

1. Część I – dokonano wyboru wskaźników najbardziej adekwatnych dla danej płaszczyzny odniesienia (w największym stopniu świadczących o potencjale, konkurencyjności i jakości życia na każdej tych trzech płaszczyzn)

Ocena zmian sytuacji województwa kujawsko-pomorskiego na tle pozostałych województw

14 wskaźników

Ocena zmian zróżnicowań wewnętrznych województwa kujawsko-pomorskiego

9 + 6 wskaźników

Ocena zmian sytuacji Bydgoszczy i Torunia na tle 18 miast wojewódzkich

13 wskaźników

2. Część II – przedstawiono wszystkie dostępne dane dla tabel 1-3 i wybrane (najważniejsze zagadnienia) dla tabeli 4

Tabela 1. Wskaźniki stanu rozwoju województwa

10 wskaźników

Tabela 2. Osiem celów głównych Strategii

52 wskaźniki

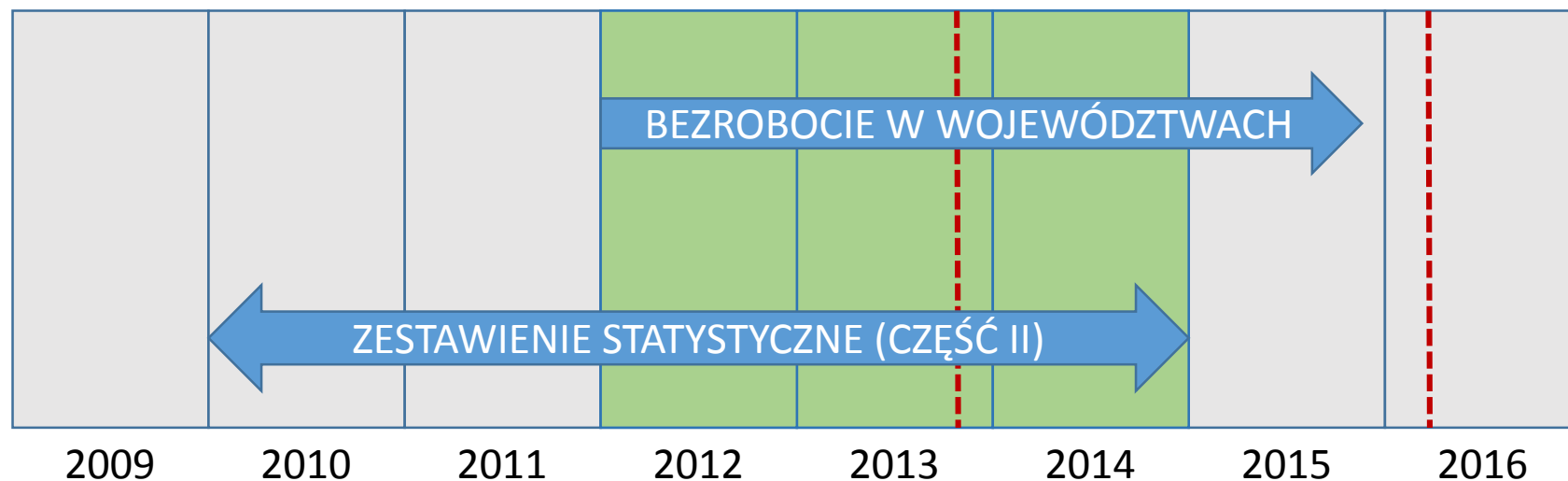
Tabela 3. Szczegółowa tabela monitorowania procesów rozwojowych

115 wskaźników

Tabela 4. Wskaźniki z RPO 2007-13 nawiązujące do realizacji SRW

43+35 wskaźników

Zakres czasowy analiz



Zakres merytoryczny analiz

„Raport...” jest kompromisem pomiędzy optymalnym zakresem zagadnień, które powinny być przeanalizowane, a dostępnością danych

W Części II „Raportu...” w szczegółowej tabeli stanu rozwoju województwa dostępnych jest tylko około 1/3 danych określonych w Strategii jako zakres monitoringu

Przykład analiz – część analityczna opracowania

Tabela . Wykaz wskaźników użytych do analiz

Lp.	Charakteryzowane zagadnienie	Reprezentatywny wskaźnik użyty do oceny zagadnienia
Województwo kujawsko-pomorskie na tle kraju		
1.	Liczba ludności województw	Liczba ludności województw Udział mieszkańców województw w liczbie ludności kraju
2.	Migracje	Przeciętne roczne saldo migracji Przeciętne roczne saldo migracji na 10 tys. mieszkańców
3.	Produkt Krajowy Brutto	Wartość PKB bezwzględna Wartość PKB na 1 mieszkańca Udział województw w sumie krajowej PKB
4.	Przedsiębiorczość	Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON na 1000 mieszkańców
5.	Produkcja sprzedana przemysłu	Udział województw w wartości krajowej produkcji sprzedanej przemysłu Wartość produkcji sprzedanej przemysłu
6.	Rolnictwo – produkcja zwierzęca	Udział województw w obsadzie zwierząt gospodarskich Liczba zwierząt gospodarskich
7.	Rolnictwo – produkcja roślinna	Udział województw w zbiorach głównych płodów rolnych Zbiory głównych płodów rolnych
8.	Rynek pracy – pracujący	Liczba pracujących Liczba pracujących na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym
9.	Rynek pracy – bezrobocie	Stopa bezrobocia rejestrowanego
10.	Pomoc społeczna	Udział osób żyjących w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej
11.	Dostępność w sieci dróg najwyższej rangi	Długość dróg ekspresowych i autostrad Długość dróg ekspresowych i autostrad – wskaźnik km/ 100 km ² powierzchni województwa
12.	Jakość kształcenia – egzamin gimnazjalny	Przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego z części matematyczno-przyrodniczej (matematyka) Wyniki egzaminu gimnazjalnego z części matematyczno-przyrodniczej (matematyka) w stosunku do średniej krajowej
13.	Wychowanie przedszkolne	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym
14.	Lecznictwo uzdrowiskowe	Kuracjusze leczenia stacjonarnie

Przedsiębiorczość

Opis wskaźnika

Ogólny wskaźnik przedsiębiorczości jest uważany za jeden z podstawowych wskaźników konkurencyjności danego obszaru. Jest powszechnie wykorzystywany do porównań stanu rozwoju gospodarczego województw, gdyż wpływa na wielkość zatrudnienia, dochody budżetów, udział regionu w gospodarce narodowej.

Charakterystyka zmian

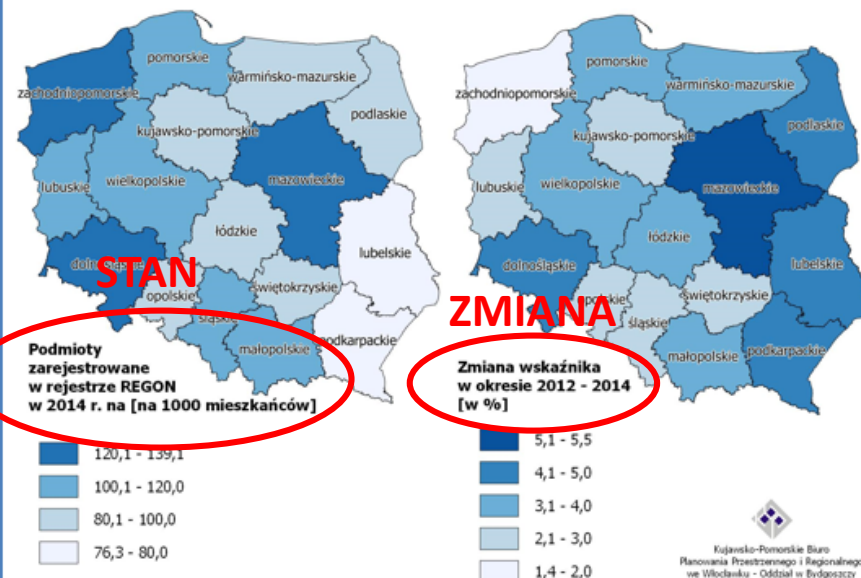
W latach 2012-2014 wskaźnik przedsiębiorczości na 1000 mieszkańców nieznacznie się zwiększył (z 89,7 do 91,9). W okresie tym w województwie przybyło ponad 4 tys. podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Trend ten zachodził we wszystkich województwach, przy czym kujawsko-pomorskie charakteryzowało się stosunkowo słabą dynamiką zmian (14 lokata w kraju). Oznacza to, że procentowy wzrost liczby podmiotów w województwie należał do najniższych w kraju. Słabszą dynamiką cechowały się jedynie województwa opolskie i zachodniopomorskie. W 2014 roku, pomimo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości, utrzymała ona swoją pozycję województw – kujawsko-pomorskie wciąż lokuje się na 14. pozycji w kraju. Spośród województw sąsiednich jedynie warmińsko-mazurskie charakteryzuje się wyższym wskaźnikiem przedsiębiorczości, w pozostałych jest on wyższy (a w mazowieckim, pomorskim i wielkopolskim wyraźnie niższy). Niepokojące jest, że ze względu na słabszą dynamikę wzrostu dystans do województw sąsiednich zwiększa się.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Jednostka terytorialna	LATA 2012 - 2014						LATA 2012 - 2014		
	2012		2013		2014		Liczba podmiotów	%	Poz.
	Wartość	Poz.	Wartość	Poz.	Wartość	Poz.			
Dolnośląskie	115,6	4	119,4	3	120,7	3	14193	4,4	3
Kujawsko - Pomorskie	89,7	11	91,4	11	91,9	11	4082	2,5	14
Lubelskie	78,7	15	78,7	15	79,9	15	5593	4,2	5
Lubuskie	105,2	6	107,5	6	107,9	6	2395	2,5	13
Łódzkie	92,7	10	94,7	10	95,7	10	5499	3,2	10
Małopolskie	102,4	7	104,5	7	105,9	7	13410	3,5	8
Mazowieckie	131,9	1	138,4	1	139,1	1	42960	5,5	1
Opolskie	97,7	9	99,6	9	100,0	9	1336	2,3	15
Podkarpackie	72,8	16	75,0	16	76,3	16	7522	4,9	2
Podlaskie	79,0	14	80,8	14	82,5	14	3618	4,4	4
Pomorskie	115,7	3	118,4	4	119,9	4	10957	3,6	7
Śląskie	98,2	8	100,1	8	100,7	8	8437	2,5	12
Świętokrzyskie	84,8	12	88,6	12	87,2	12	2062	2,8	11
Warmińsko - Mazurskie	82,7	13	84,5	13	85,4	13	3448	3,4	9
Wielkopolskie	112,1	5	114,8	5	116,5	5	16442	3,9	6
Zachodniopomorskie	126,1	2	127,7	2	127,9	2	2361	1,4	16

Źródło: Opracowanie własne KPBPIR we Włocławku – Oddział w Bydgoszczy, na podstawie danych GUS

Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON na 1000 mieszkańców



Liczba podmiotów w rejestrze REGON w 2014 r.



Podsumowanie

Pomimo korzystnego trendu, wzrost wskaźnika przedsiębiorczości na 1000 mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim jest słabszy, niż w większości województw. Oznacza to względne pogorszenie sytuacji kujawsko-pomorskiego na tle kraju i zwiększanie dystansu do pozostałych województw. Wskaźnik ten wskazuje na słabszy rozwój gospodarczy i pogarszanie się konkurencyjności kujawsko-pomorskiego. Ma również wpływ na wielkość bezrobocia i rozwój rynku pracy. W ramach polityki regionalnej niezbędne jest podejmowanie wszelkich działań, które w sposób bezpośredni, czy pośredni przyczyniałyby się do rozwoju przedsiębiorczości i zachęcały do tworzenia nowych miejsc pracy.

Przykład analiz

– część tabelaryczna opracowania

LATA 2010 - 2011 ROK BAZOWY LATA 2013 - 2014

POZYCJA NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTWA

Załącznik nr 1 – monitoring ogólnego poziomu rozwoju województwa

Lp	Wskaźnik	Jedn. miary	Jedn. teryt.	2010	Lokata	2011	Lokata	2012	Lokata	2013	Lokata	2014	Lokata
1.	Dynamika zmiany liczby mieszkańców ¹ województwa (w stosunku do roku 2012, pozycja województwa na tle kraju; gdzie wartość bazowa w 2012=100)	%	Polska	-	-	-	-	-	-	-0,10	-	-0,14	-
			WK-P	-	-	-	-	-	-	-0,18	8	-0,31	8
2.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	Polska	12,4	-	12,5	-	13,4	-	13,4	-	11,4	-
			WK-P	17,0	14	17,0	14	18,1	14	18,2	15	15,5	14
3.	Liczba pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie	osoby	Polska	2 380 844	-	2 379 575	-	2 380 827	-	2 382 129	-	2 388 072	-
			WK-P	107 567	9	107 586	9	107 542	9	107 287	9	107 580	9
4.	Wartość PKB ² na 1 mieszkańca	zł	Polska	37 517	-	40 662	-	42 274	-	43 020	-	:	:
			WK-P	31 116	10	33 224	11	34 349	10	35 265	10	:	:
5.	Udział województwa w krajowym PKB ²	%	Polska	100,0	-	100,0	-	100,0	-	100,0	-	:	:
			WK-P	4,5	8	4,4	8	4,4	8	4,5	8	:	:
6.	Odsetek liczby studentów do ludności w grupie 19-24 lata	%	Polska	53,7	-	53,0	-	52,7	-	50,4	-	49,6	-
			WK-P	45,4	11	45,2	11	43,4	11	40,4	11	39,1	10
7.	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	Polska	8,7	-	8,1	-	8,1	-	8,3	-	7,7	-
			WK-P	11,6	13	10,9	15	11,0	14	11,5	15	10,5	14
8.	Osoby korzystające ze świadczeń ³ na 10 tys. ludności	osoby	Polska	541,5	-	523,7	-	499,9	-	516,2	-	486,9	-
			WK-P	750,4	15	725,9	15	714,3	15	747,4	15	692,1	15

Wskaźnik nr 2 - stopa bezrobocia rejestrowanego (wg BDL)

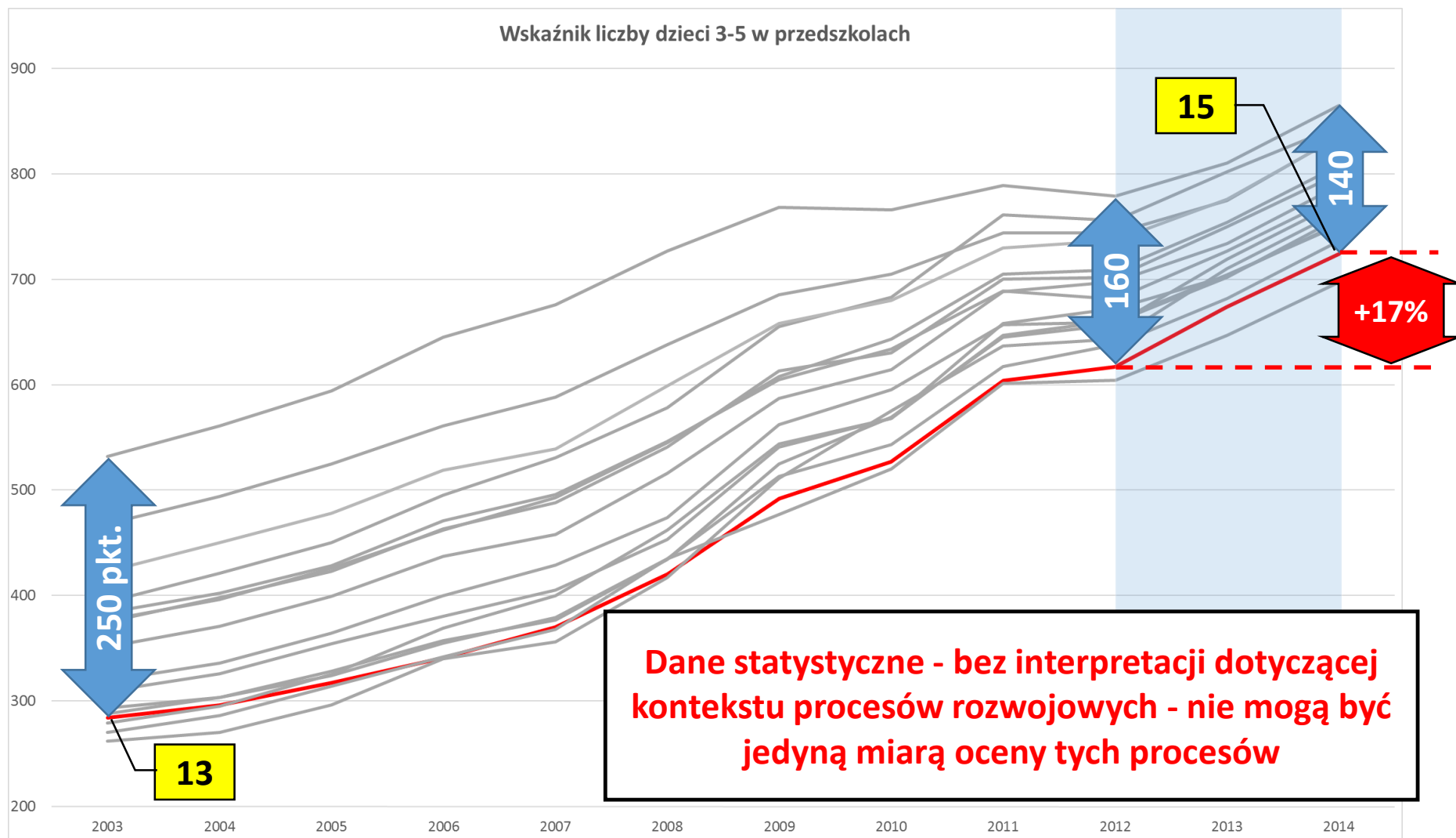
Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia rejestrowanego ogółem									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	%	Lokata	%	Lokata	%	Lokata	%	Lokata	%	Lokata
POLSKA	12,4	-	12,5	-	13,4	-	13,4	-	11,4	-
DOLNOŚLĄSKIE	13,1	7	12,4	5	13,5	6	13,1	5	10,4	5
KUJAWSKO-POMORSKIE	17,0	14	17,0	14	18,1	14	18,2	15	15,5	14
LUBELSKIE	13,1	7	13,2	8	14,2	8	14,4	9	12,6	10
LUBUSKIE	15,5	13	15,4	12	15,9	11	15,7	11	12,5	9
ŁÓDZKIE	12,2	5	12,9	7	14,0	7	14,1	7	11,8	7
MAŁOPOLSKIE	10,4	4	10,5	4	11,4	4	11,5	4	9,7	4
MAZOWIECKIE	9,7	2	9,8	2	10,7	2	11,1	2	9,6	2
OPOLSKIE	13,6	9	13,3	9	14,4	9	14,2	8	11,8	7
PODKARPACKIE	15,4	12	15,5	13	16,4	13	16,3	12	14,6	13
PODLASKIE	13,8	10	14,1	10	14,7	10	15,1	10	12,9	11
POMORSKIE	12,3	6	12,5	6	13,4	5	13,2	6	11,1	6
ŚLĄSKIE	10,0	3	10,2	3	11,1	3	11,3	3	9,6	2
ŚWIĘTOKRZYSKIE	15,2	11	15,2	11	16,0	12	16,6	13	14,1	12
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	20,0	16	20,2	16	21,3	16	21,6	16	18,7	16
WIELKOPOLSKIE	9,2	1	9,1	1	9,8	1	9,6	1	7,6	1
ZACHODNIOPOMORSKIE	17,8	15	17,6	15	18,2	15	18,0	14	15,5	14

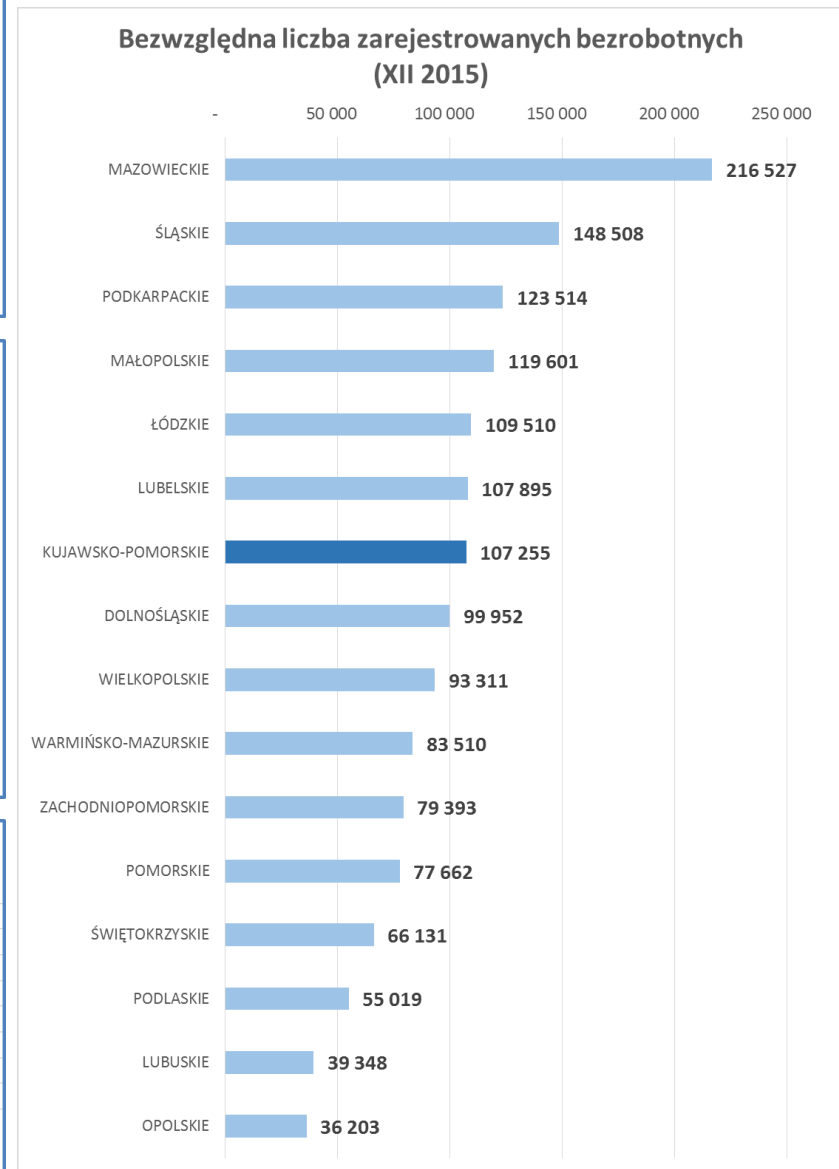
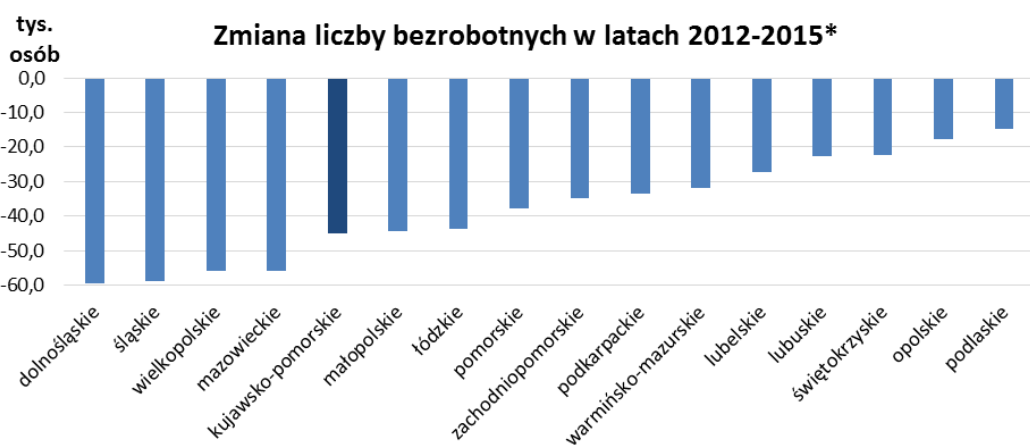
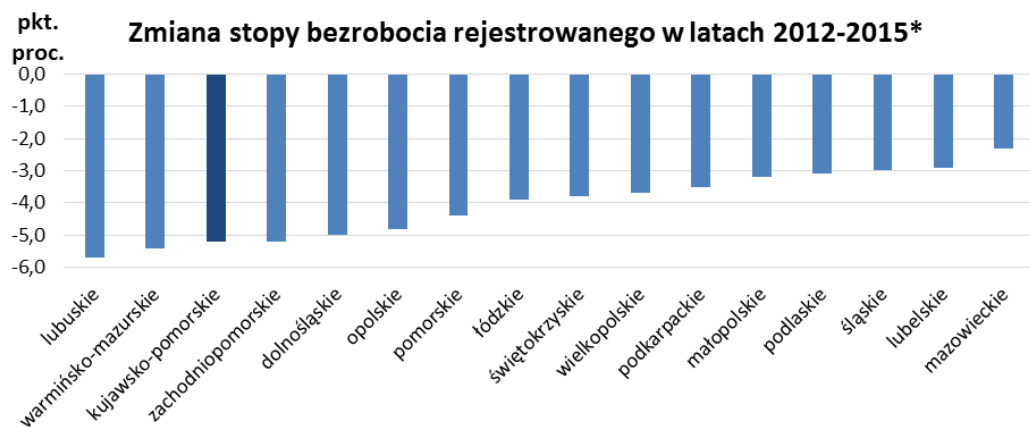
Wnioski

1. Województwo utrzymało pozycję i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym kraju, a więc także zasadniczo zachowało relacje w stosunku do innych regionów.

Utrzymanie pozycji i zachowanie relacji do innych regionów nie oznacza, że „województwo się nie rozwija” - oznacza, że województwo rozwija się w podobnym tempie, co cały kraj

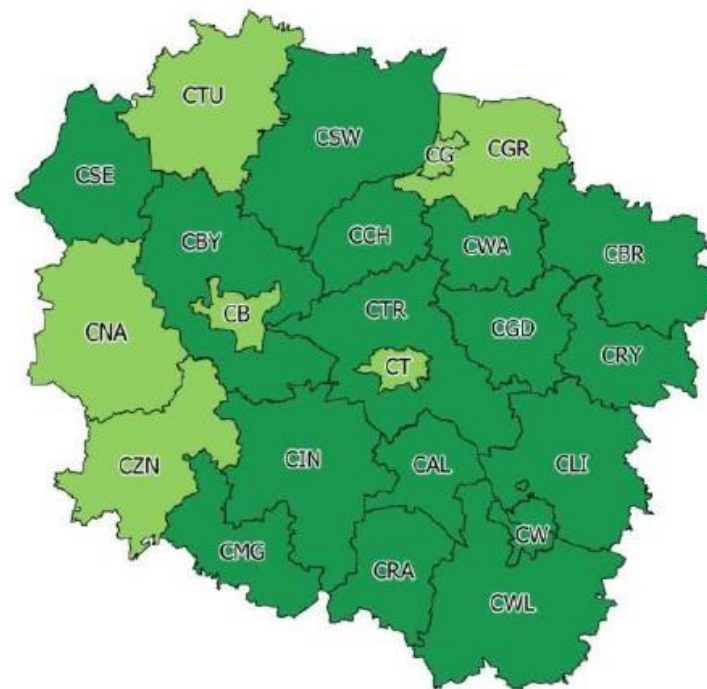
Oceniając pozycję i znaczenie województwa kujawsko-pomorskiego w kraju należy uwzględnić, że **pod względem liczby mieszkańców, stanowimy 5,4%, a pod względem zajmowanej powierzchni – 5,7%** wartości krajowej. W obydwu przypadkach lokuje to kujawsko-pomorskie **na 10 pozycji wśród 16 województw**.





Wnioski

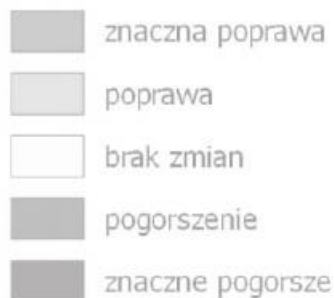
2. Pozytywne zmiany zaobserwowano w zakresie stanu rozwoju powiatów oraz gmin. W największym stopniu dotyczy to zagadnień opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej, ale poprawę stanu obserwuje się także w dziedzinie przedsiębiorczości i bezrobocia.



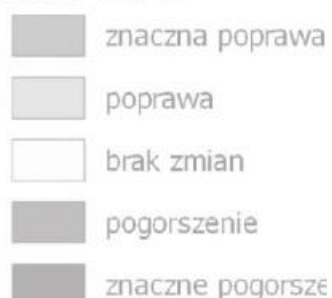
Ocena zmiany stopy bezwzględnej urodzeń w 2012 - 2014



Ocena zmiany udziału w populacji w wieku 25-34 lat w 2012 - 2014



Ocena zmiany liczby porodów na 1000 mieszkańców w 2012 - 2014



Ocena zmian odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w okresie 2012 - 2014



Wnioski

3. Analizowany okres był niekorzystny dla obydwu ośrodków stołecznych województwa kujawsko-pomorskiego. Pogłębia się dystans w stosunku do wiodących ośrodków regionalnych w kraju, ale niepokojący jest fakt, że w zakresie niektórych aspektów coraz wyższą konkurencyjność przejawiają także mniejsze siedziby województw.

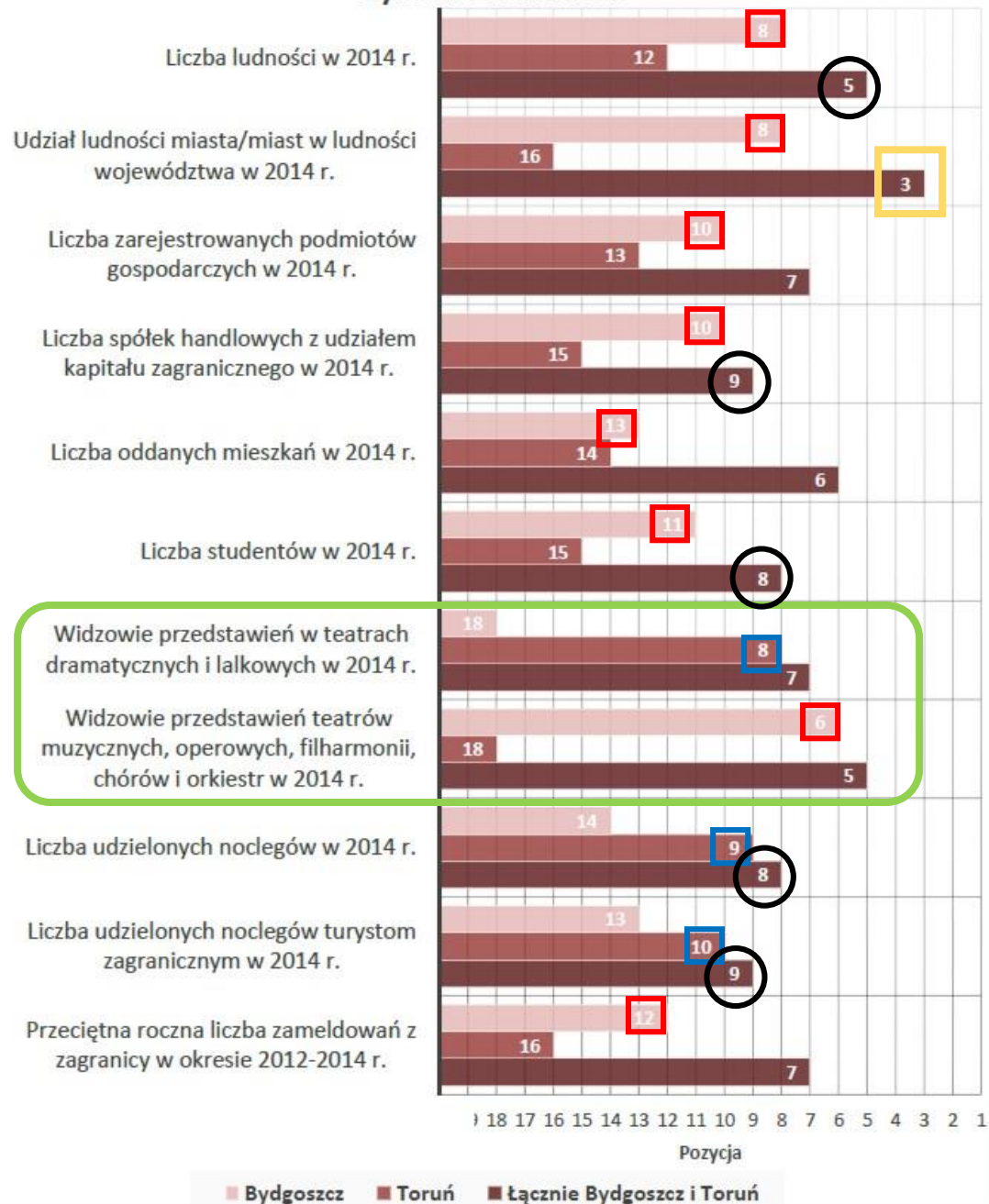
Część pierwsza (analityczna) opracowania

Porównanie miast wojewódzkich

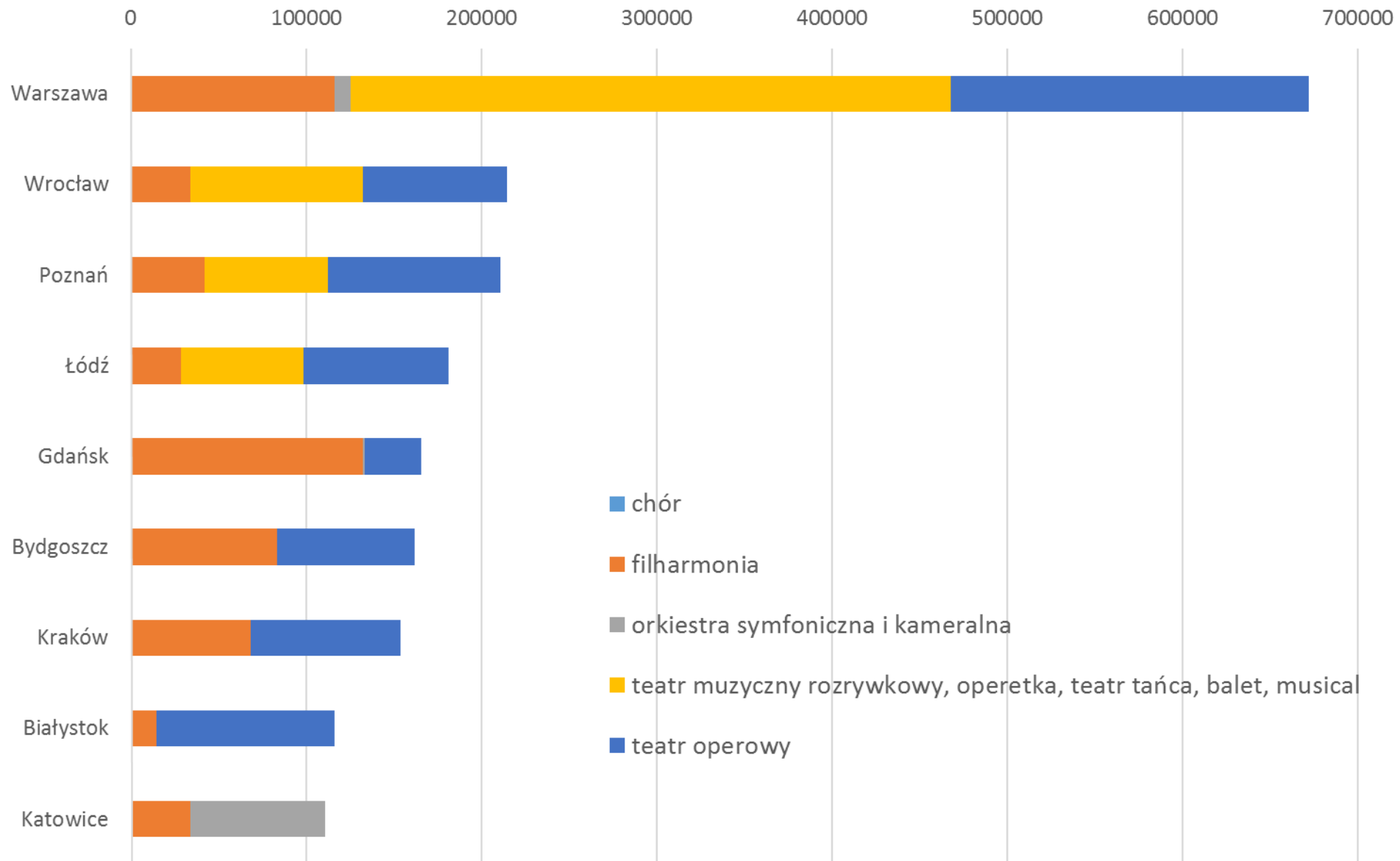
Tabela . Wykaz wskaźników użytych do analiz

Lp.	Charakteryzowane zagadnienie	Reprezentatywny wskaźnik użyty do oceny zagadnienia	
Porównanie miast wojewódzkich			
1.	Liczba ludności	Liczba ludności miast wojewódzkich	
2.	Przedsiębiorczość	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON	
3.	Kapitał zagraniczny w gospodarce	Liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego Liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego na 1000 mieszkańców	
4.	Rynek pracy – bezrobocie	Stopa bezrobocia rejestrowanego	
5.	Budownictwo mieszkaniowe	Liczba oddanych mieszkań Przeciętna roczna liczba mieszkań oddawanych na 1000 mieszkańców	
6.	Porty lotnicze	Liczba obsłużonych pasażerów w portach lotniczych Udział w ruchu polskich portów lotniczych	
7.	Szkolnictwo wyższe	Liczba studentów	
8.	Kultura – teatry	Widzowie przedstawień w teatrach dramatycznych i lalkowych	
9.	Kultura – instytucje muzyczne	Widzowie przedstawień teatrów muzycznych, operowych, filharmonii, chórów i orkiestr	
10.	Ruch turystyczny	Liczba udzielonych noclegów Udział miasta w ruchu turystycznym miast wojewódzkich	
11.	Ruch turystów zagranicznych	Liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym Udział miasta w ruchu turystycznym miast wojewódzkich	
12.	Napływ z zagranicy	Przeciętna roczna liczba zameldowań z zagranicy	
13.	Społeczeństwo obywatelskie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	
14.	Łączny potencjał Bydgoszczy i Torunia	Porównanie wybranych aspektów	

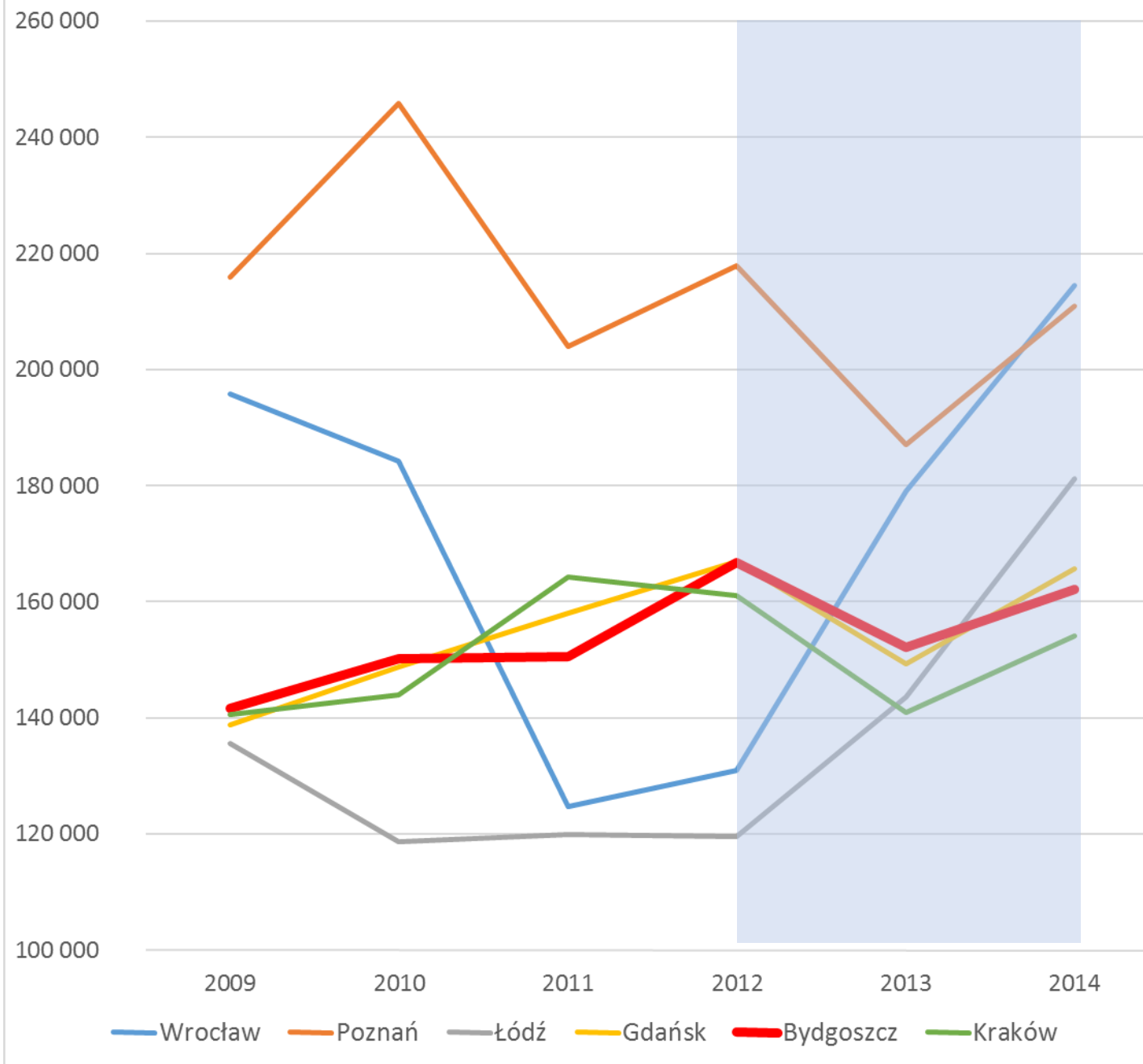
Pozycja Bydgoszczy i Torunia na tle miast wojewódzkich - wybrane wskaźniki



Widzowie i słuchacze przedstawień w instytucjach muzycznych - 2014 rok



miasta zajmujące pozycje 2 - 7



Ocena przyjętego systemu monitorowania

1. Z punktu widzenia zastosowanej metody analiz, pozytywnie należy ocenić dokonywanie ich na kilku płaszczyznach i wskazuje się na celowość podtrzymania tego założenia w kolejnych raportach.
2. Pewnym mankamentem zastosowanej metody jest fakt, iż ukazuje ona zmiany stanu rozwoju, które są wynikiem nie tylko polityki regionalnej.
3. Istotnym problemem jest natomiast dostępność danych statystycznych niezbędnych dla raportowania w możliwie pełnym zakresie. Konieczność rozbudowy własnego systemu monitorowania – uzupełniającego/zastępującego system statystyki publicznej.

Rekomendacje dla polityki regionalnej

1. Potwierdza się aktualność czterech priorytetów rozwoju województwa określonych w *Strategii*, a każdy z nich powinien być przedmiotem intensywnych działań mających na celu realizację przypisanych im celów rozwojowych.
2. Potwierdza się założenie przyjęte w *Strategii* o absolutnie priorytetowym znaczeniu tworzenia nowych miejsc pracy oraz priorytetowym znaczeniu rozwoju społecznego.
3. Niezbędne są działania na rzecz budowy i wzmacniania potencjału metropolitalnego ośrodków stołecznych województwa, a **potencjał metropolitalny Bydgoszczy i Torunia powinien być zawsze przedstawiany łącznie.**
4. W aspekcie reagowania na dysproporcje wewnątrzwojewódzkie, zasadnym byłoby zarówno wzmacnianie potencjałów obszarów deficytowych umożliwiającym dalszy samodzielny rozwój (reakcja na niedobory), jak i obszarów najsilniejszych, które budują wskaźniki wojewódzkie.
5. Na każdym z ocenianych poziomów, niezwykle ważnym zagadnieniem jest szeroko rozumiana poprawa innowacyjności, która mieć będzie bezpośredni lub pośredni wpływ na poprawę sytuacji w różnych aspektach.

Dziękuję za uwagę !